րական ընել. և որովհետև ամենքն առհասարակ այս վիճակի մէջ ըլլալը կ'ըմբռնեն և համոզեալ են որ այսօր կամ ուրիշ օր մը ամբողջապէս դրամասեղանոյ տոմսակները պիտի վճարուին, կ'ընդունին զանոնք ըստ իրենց աժէքին։

Բայց ոչ նոյնպէս է թղթադրամոյն նըկատմամբ, որուն ներկայացուցիչ բան մը չիկայ Տէրութեան արկեղաց մէջ և աժէք ունի քանի որ ստոյգ է թէ ուշ կամ շուտ դրամով պիտի վճարուի. բայց եթէ այս ապահովութիւնը պակսի՝ վստահութիւնը կը վերնայ և թղթադրամն իր ամեն աժէքը կը կորսնցընէ. կրնայ օրէնքն այն ատեն հրատարակել որ բռնի ընթացք ունենայ, և դրամ առնելիք ունեցողները ստիպեալ ըլլան այս թուղթն իր անուանական աժէքովը իբրև վճարումն ընդունիլ. բայց չիկրնար քաղաքացեաց ամենայն ձեռնարկութեանցը միջամուխ ըլլալ, և ստիպել որ գործերնին իր ուզածին պէս ընեն. զոր օրինակ չիկրնար հարկադրել խանութպան մը որ իր ապրանքը դրամաթղթով տայ՝ երբ վստահութիւն չունի, որ կամ աւելի մեծ գումար կ'ուզէ դրամաթղթով վախցած կորստեանը տեղ լեցընելու համար, կամ լաւագոյն կը համարի պահել իւր ապրանքը։ Ամենայն խանութպանք նոյնպէս կ'ընեն, և բնաւ գնող չիգտնուելով երբ դրամաթուղթ վճարել պէտք ըլլայ, թուղթն իր աժէքը կը կորսընցընէ, և թերևս քիչ ատենէն ոչ և իցէ գնով ալ ուզող չըլլար։

Այսպէս կը հանդիպի ամեն անգամ որ օրէնքը իրաց բնական կարգը կ'ուզէ փոխել. ամենայն ջանիւքն հանդերձ չիկրնար բանի մը չունեցած աժէքը տալ։ Հասարակաց կարծիքը քան զամենայն ինքնակամ դաշնադրութիւն զօրաւոր ըլլալով կ'ընդունի միայն իրեն համար ինչ որ արդար է և ճշմարիտ։

ՌԱԲԷ

Կը շարունակուի։

ԴԱՒԻԹ ԼԻՎԻՆԿՍԴԸՆ

Լիվինկսդըն յամին 1815 Սկովտիոյ պզտի գեղի մը մէջ ծնաւ. բայց աղքատ ծնողաց որդի ըլլալով, իր օրական ապրուստը ճարելու համար բամբակի գործատուն մը մտաւ։ Բայց որովհետև ուսման սաստիկ սէր ունէր, անոր համար ամառուան մէջ ըրած վաստակէն մաս մը մէկդի դնելով ձմեռները կլասքոյ կ'երթար և հոն դպրոցի մը մէջ ուսում սորվելու կը ծախէր։ Այս կերպով անցուց մինչև 25 տարուան հասակը, յորում հոգւոյն կարողութիւնքն զինքը մեծամեծ գործոց կը մղէին։ Ուստի լաւ մը հմտանալով աշխարհագրական, աստղաբաշխական և բնագիտական ծանօթութեամբք, Լոնտոնի Միսիոնարաց ընկերութեան անդամ գրուեցաւ, որ յամին 1841 նախ Բարեյուսոյ Գլուխը ղրկեց զինքը. ուսկից առաջ տանելով իր ճամբորդութիւնը և քննութիւնները մինչև Ափրիկոյ խորերը հասաւ։ 1849ին Նիամի լիճը գտաւ և յամին 1851 մինչև Զամպէզի մեծ գետին ափունքը գնաց։ Այս տասնումէկ տարուան միջոց մեծ անուն հանեց Եւրոպիոյ մէջ. վասն զի մէկ կողմանէ տպագրութեամբ կը հրատարակուէին յԱնգղիա իր ճանապարհորդութեան վրայօք տուած տեղեկութիւնները, որոնք ետքը յամին 1853 'ի մի հատոր հաւաքեալ տպուեցան։

Հարաւային Ափրիկոյ ամեն կողմը լաւ մը ճանապարհորդելէն ետքը, 1856ին Անգղիա դարձաւ, ուր մեծ ընդունելութիւն գտաւ իր հայրենակիցներէն։ Բայց 1857 տարւոյն մարտին մէջ երկրորդ ճամբորդութեան մ'ալ ձեռք զարկաւ, նորէն դէպ Ափրիկէ։ Զամպէզի գետին ընթացքը բռնած սկսաւ յառաջել, և այս երկրորդ ճամբորդութեան ըրած հետազօտութիւններն ալ նորէն տպագրութեամբ հրատարակեց։ Յամին 1865 նորէն հայրենիք դառնալով,

արտաքոյ կարգի պատուով ընդունուեցաւ. իր անունը այնպէս հռչակուած էր, որ գրեթէ անձ մը չէր գտնուեր որուն անծանօթ ըլլայ։

Բայց յամին 1866 երրորդ անգամ բար 1868ին ապրիլի մէջ այդպիսի ցաւալի լուրը սուտ ելաւ, վասն զի Լոնտոնայի աշխարհագրական Ընկերութիւնը ինքնագիր նամակ մը ընդունեցաւ Լիվինկսդընէն, զոր գրած էր Զանզիպարէն 1868ին յունուարի 27ին, այս ինքն իրեն մահուան սխալ եւրոպա հասնելէն չորս ամիս եռքը։

ԴԱՒԻԹ ԼԻՎԻՆԿՍԴԸՆ

մ'ալ ճանապարհորդեց յԱֆրիկէ. և մինչև ցսեպտեմբեր 1867 ամին վրան ամենևին լուր մը չի լսուեցաւ, և ըսին թէ տեղացի բարբարոս ժողովուրդներէն սպանուեր է։ Բայց բարեբախտա-